

L'embrió humà no és una persona

Escrit per Norma Graciela Chiapparrone, jurista
dimecres, 4 de desembre de 2013 00:45

Article publicat a *Diario femenino*

Foto Norma Graciela Chiapparrone

L'embrió humà no és una persona, va dir la Cort Interamericana de Drets Humans en el marc de la sentència en la causa **Artavia Murillo** i altres Vs Costa Rica, dictada el 28 de novembre de 2012.

Les peticions inicials davant la CIDH es van presentar en contra de l'Estat de Costa Rica, en relació amb l'al·legada violació als drets humans que es va originar amb la sentència 2000-02306 de 15 de març de 2000, dictada per la Sala Constitucional de Costa Rica, que va prohibir la pràctica de la fecundació in vitro en declarar la inconstitucionalitat del Decret Presidencial 24029-S, del 3 de febrer de 1995.

En el seu caràcter de màxim organisme regional en dret humanitari, a la jurisdicció s'han sotmès tots els estats que van subscriure el Pacte de San José de Costa Rica, l'afirmació és de màxima importància ja que ve a aclarir no només què s'entén jurídicament per "embrió", sinó perquè la Corte DH ha donat el seu interpretació de l'article 4.1 del Pacte. Aquest article diu:

L'embrió humà no és una persona

Escrit per Norma Graciela Chiapparrone, jurista
dimecres, 4 de desembre de 2013 00:45

"Tota persona té dret que es respecti la seva vida. Aquest dret estarà protegit per la llei i, en general, a partir del moment de la concepció. Ningú pot ser privat de la vida arbitràriament."

La Cort ha utilitzat els diversos mètodes d'interpretació, els quals han portat a resultats coincidents en el sentit que l'embrió no pot ser entès com a persona per efecte del citat article 4.1. Així mateix, després d'una anàlisi de les bases científiques disponibles, va concloure que la "concepció" en el sentit de l'article 4.1 té lloc des del moment en què l'embrió s'implanta a l'úter, raó per la qual abans d'aquest esdeveniment no hauria lloc a l'aplicació del citat article 4.

A més, és possible concloure de les paraules "en general" que la protecció del dret a la vida d'acord amb aquesta disposició no és absoluta, sinó que és gradual i incremental segons el seu desenvolupament, pel fet que no constitueix un deure absolut i incondicional, sinó que implica entendre la procedència d'excepcions a la regla general.

Així mateix, estableix que l'embrió no implantat, no té la mateixa consideració que porti a tractar-lo amb iguals drets que una persona nascuda i amb vida, afegiria jo-. - La sentència reconeix el dret a procrear, i el dret a no procrear, és a dir, els drets reproductius són drets humans.

Per la seva part, així mateix, la decisió permet afirmar la pertinència dels mètodes contraceptius, i la viabilitat de la tan debatuda pastilla del dia després, que constitueix un reconegut i eficaç mecanisme d'emergència. En cap d'aquests casos és possible parlar de mètodes abortius, doncs com subscriu la Cort, mentre estem en presència d'un embrió, no hi ha cap concepció.

Hi ha una part de la sentència que a més és indispensable citar i difondre: estableix que la prohibició de FIV constitueix una discriminació indirecta en relació amb el gènere.

Si bé és cert que la infertilitat constitueix un estereotip i exhibeix prejudicis dins la societat, no és menys cert que aquest impacte és més gran en la dona que en l'home. Tal afirmació ve ratificada per estudis de l'Organització Mundial de la Salut que, com cita la Cort, ha assenyalat que, si bé el paper i la condició de la dona en la societat no haurien de ser definits únicament per la seva capacitat reproductiva, la feminitat és moltes vegades definida a través de la maternitat. I afegeix que, fins i tot la infecunditat de la dona pot estar tan exacerbada que produeix, a més del sofriment i patiment personal, inestabilitat en el matrimoni, violència domèstica, estigmatització i fins i tot l'ostracisme. L'Organització Panamericana de la Salut té dades que corroboren la bretxa de gènere existent en relació amb la salut sexual i reproductiva

L'embrió humà no és una persona

Escrit per Norma Graciela Chiapparrone, jurista
dimecres, 4 de desembre de 2013 00:45

- l'impacte és del 20 % entre les dones i del 14 % dels homes. Així mateix, en el cas de la FIV si bé homes i dones es veuen afectats, no és menys cert que el camp de la utilització de les tècniques de reproducció assistida és el cos de les dones.

La decisió en comentari ens aporta molts conceptes que no podem deixar de tenir en compte: la prohibició de la FIV afecta els drets a la vida privada i familiar, els drets reproductius i la integritat personal.

En conseqüència, es dedueix d'això que, el dret a la vida privada està estretament vinculat a. **1**

- El dret a la família,

2

.- L'autonomia reproductiva, i

3

.- L'accés a serveis de salut reproductiva, amb dret a la possibilitat d'accedir a la millor tecnologia en la matèria.

És per això que la conclusió de la Cort expressa que la decisió de ser o no mare o pare és part del dret a la vida privada, i inclou en el cas que comento, la decisió de ser mare o pare en el sentit genètic o biològic.

Un cop més, el sistema interamericà de drets humans ha fet un pas rellevant en el reconeixement dels drets de les dones de la regió. Al mateix temps, obre instàncies a un altre tipus de famílies no heterosexuales, ja que com forma part de la seva jurisprudència, no existeix en el Pacte un sol tipus de família.

El tema és central en molts aspectes, i té implicacions que són -especialment- d'interès per a nosaltres les dones, en tant prediquem el dret i l'autonomia dels nostres cossos, per decidir ser o no mares, quan, com i fins de quina forma arribar a concretar aquest dret. De tal manera, que s'ha resolt que té un efecte expansiu en matèria de salut reproductiva que forma part del dret bàsic a la salut de les dones.

Però, com ens agrada reivindicar a les dones que lluitem pel nostre empoderament, en contextos socials impregnats de masclisme i sota la tutela de sistemes jurídics de tall clarament patriarcal, cadascuna de nosaltres té el dret a decidir a viure sense tuteles, ni de l'Estat, ni de

L'embrió humà no és una persona

Escrit per Norma Graciela Chiapparrone, jurista
dimecres, 4 de desembre de 2013 00:45

les religions, ni de les corporacions de diferent signe i orientacions, que s'entesten a imposar el seu propi pla de vida - i la dels seus interessos -, amb alienitat als nostres desitjos.

Dit això, destaca la pròpia adscripció a la llibertat per decidir i autonomitzar la pròpia vida i la de la família, bé és assenyalar que cap llei ens pot obligar a les dones a fer amb els nostres cossos allò amb el que no hi estem d'acord. Val a dir que -sense cap eufemisme - cadascuna de nosaltres pot o hauria de poder - aquesta és la qüestió - , gestar o no segons la nostra pròpia voluntat. Però sí, hem de saber que qualsevulla que sigui la nostra decisió tenim dret a l'empresament de l'Estat, per al resguard de la nostra salut, en les millors condicions possibles.